

INNOVASJON OG SAMSKAPING – HVA SNAKKER VI EGENTLIG OM? EUGENE GURIBYE

NOEN BILDER I DENNE PRESENTASJONEN ER FJERNET FØR PUBLISERING PÅ DISTRIKTSSENTERET.NO

Omsorgssektoren var innovasjon

- For **50 år** siden var utfordringene:
- Sterk vekst i antallet **eldre**
- Mangel på **arbeidskraft**
- Behov for **likestilling** i familie og arbeidsliv

- «**Outsourcing**» av omsorgsoppgaver ut av familie og privat sfære
- Utbygging av **offentlige velferdsordninger** – den nordiske velferdsmodellen
- **Økt produktivitet**

Meld. St. 30

(2019–2020)

Melding til Stortinget

En innovativ offentlig sektor

Kultur, ledelse og kompetanse

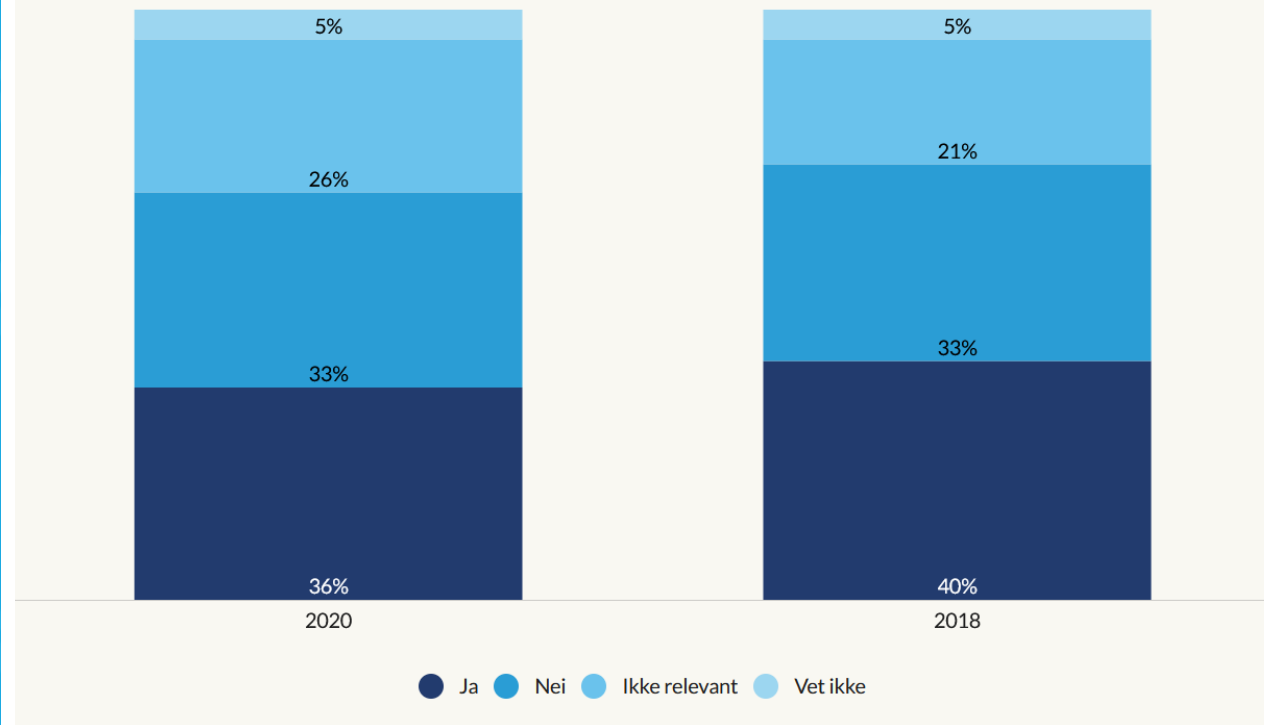
Innovasjon i offentlig sektor

- Innovasjon i offentlig sektor kan være en **ny eller vesentlig endret tjeneste, produkt, prosess, organisering eller kommunikasjonsmåte**.
- At innovasjonen er **ny**, betyr at den er ny for den aktuelle virksomheten, den kan likevel **være kjent for og iverksatt i andre virksomheter**.

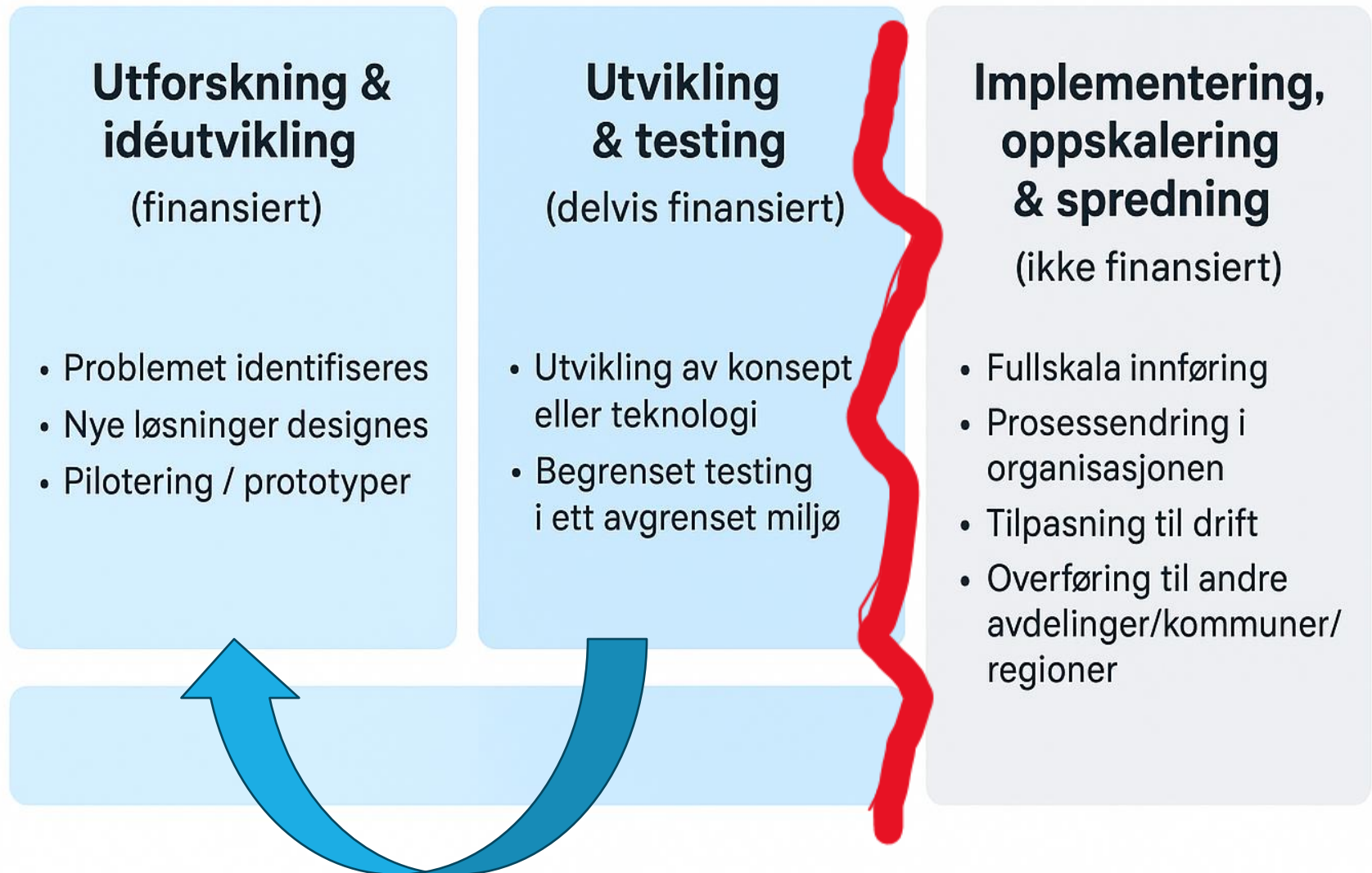
KS Innovasjons- barometer

- Forskjeller mellom **store** og små kommuner øker.
- Under 4 av 10 virksomheter har gjort noe aktivt for å **spre** innovasjonen, og andelen har gått ned

Har dere gjort noe aktivt for å spre innovasjonen, slik at andre kan gjenbruke deres løsninger?

INNOVASJONGAPET I 3-ÅRIGE PROSJEKTLØP

Innovasjon, risiko, feiling og læring

Innovasjonskultur?

«Ledere må utvikle **en kultur preget av nysgjerrighet og åpenhet for nye idéer, og mot til å lære av feil og suksesser.**»

St. Meld. 30 (2019-2020)

Rammebetingelser for en innovasjonskultur?

[Eldreomsorgen](#)

Eldreomsorgen under press: – Får ikke gjort noe på 10 år

Frykter «kommunal kollaps». Slik kan det unngås: – Vet vi provoserer

Det var alvor da Agenda Kaupang presenterte sin analyse av velferds- og omsorgstjenestene i Harstad.

Derfor er det krise i kommunene

Norske kommunar over heile landet ringer med alarmbjøllene. Her er åtte forklaringar på krisa.

Byrådet i Bergen vil legge ned sju skoler

Over 1000 barn i Bergen kan miste skolen sin hvis byrådets plan om å nedlegge skoler blir vedtatt.

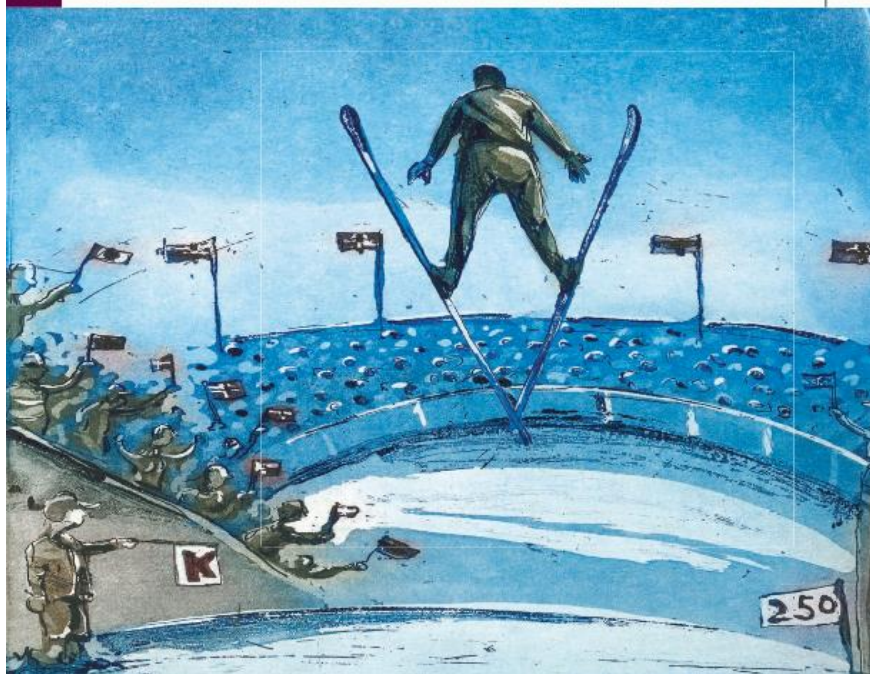

Kutt i skole og SFO truer sikkerheten for barn og unge

Samskaping som innovasjon

Innovasjon i omsorg

NOU 2011:11 Innovasjon i omsorg

- **Mobilisere ressurser** og sette samspillet med familien, det sosiale nettverket og lokalsamfunnet i sentrum for oppmerksomheten.
- **Omsorg skal være en selvfølgelig del av et levende og pulserende samfunn og prege mellommenneskelige relasjoner i familie og lokalsamfunn, organisasjoner og institusjoner**
- Stadig større **velferdsambisjoner på frivillighetens vegne**

«Kommune 3.0»

	Kommune 1.0	Kommune 2.0	Kommune 3.0
Kommunen er	en myndighet	en organisasjon	et lokalsamfunn
Kommunen møter borgerne som	undersåtter	kunder	ressurssterke og aktive samfunnsborgere
Politikerne fungerer ved å	behandle saker på formelle møter med formelle dagsordener	sette mål og økonomiske rammer i dialog med fagfolk og kunder	prege dagsordenen og stimulere aktiviteten i lokalsamfunnet
Den gode medarbeider er faglig dyktig og er	opptatt av det korrekte og rettferdige	serviceinnstilt	opptatt av å finne ressursene hos alle, skape fellesskap, fasilitere og støtte

Kilde: Skanderborg kommune

Hva er samskaping?

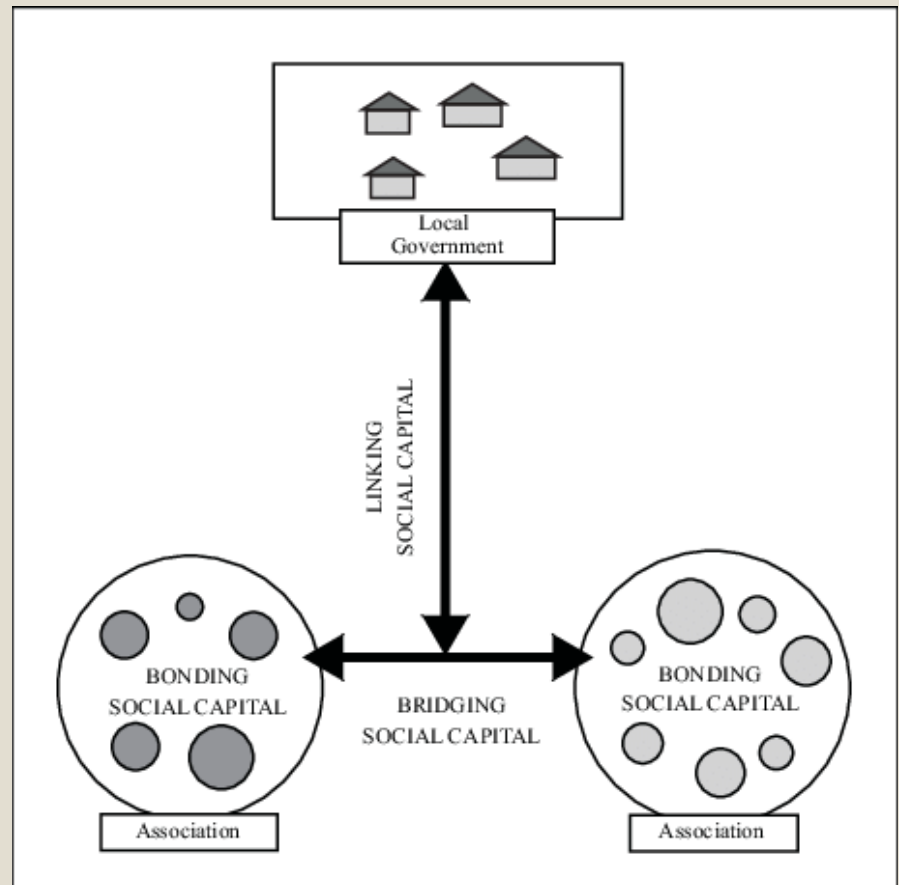
- «En prosess der **offentlige** og **private** eller **frivillige** aktører forsøker å **løse et delt problem** gjennom en **utveksling** av kunnskap, ressurser, kompetanser og ideer»

Torfin, J., Sørensen, E., & Røiseland, A. (2019). Transforming the public sector into an arena for co-creation: Barriers, Drivers, benefits, and ways forward. *Administration & Society*, 51(5), 795–825.

Samskaping i offentlig sektor

- Innbyggere og kommunen samarbeider om å utvikle og bygge et grendehus på Sletteløkkå i Oslo
- **Innbyggernes behov, ekspertise og input** blir en integrert del av det endelige grendehuset
- Kommunen “**sitter på henda**” og sørger for at innbyggerne selv tar føringen
- Kommunen er **ansvarlig** part, sender søknader, skaffer tillatelser, vurderer lovverk, innkaller til møter, osv. (**usynlig arbeid**)
- **Tjenende ledelse** som metodikk

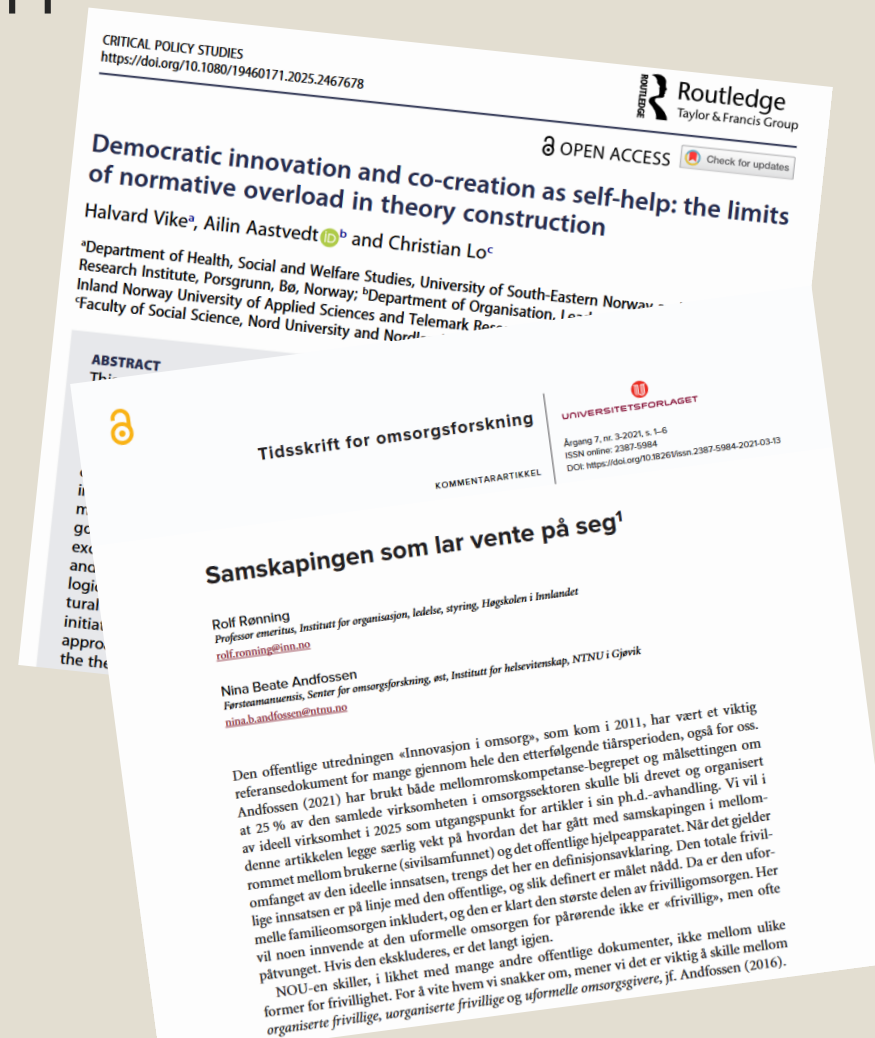
Samskapingsplattformer skaper sosial kapital

Guribye, E. (2018). Co-creation of linking social capital in 'Municipality 3.0'. *Journal of Civil Society*, 14(1): 77-93.

Kritisk forskning om samskappingsbølgen

- Samskapingen **lar vente på seg** – spesielt i omsorgssektoren
- Samskaping får en **verdi i seg selv**, blir sjeldent **evaluert**
- Alibi for **nedbygging** av offentlig sektor? Nyliberalisme
- Samskapingsteori sterkt påvirket av **normative ambisjoner**
- Mangler en mer systematisk forståelse av **hvordan strukturelle faktorer påvirker** aktører i samskaping

Kommunenes forutsetninger

- Sterkt **press** fra staten på kommuner, stadig flere **lovpålagte** oppgaver
- Behovet for **styring** – krav i lovverket
- Knappe **ressurser og tid**
- Manglende **kompetanse** om samskaping

=> **Instrumentelt syn** på frivilligheten

Frivillighetens forutsetninger

- Mindre **trofasthet** mot organisasjoner
- “shopping”, **ad-hoc** frivillighet
- Allerede **stort press på pårørende** – sykefravær, deltid

Tabell 2.1. Har utført frivillig arbeid for minst én organisasjon de siste tolv månedene, etter organisasjonstype (andel av befolkningen), andel i prosent, endring i prosentpoeng.

	1998	2004	2009	2014	2017	2023	Endring 2017– 2023 ^b	Endring 2004– 2023 ^b
Idrett og sport	21	24	20	25	24	23	–2	–1
Velforeninger, grendelag og nærmiljø	5 ^a	18	13	17	18	18	0	0
Hobby, fritid, utendørsaktivitet og sosiale foreninger	10	20	13	17	17	15	–2*	–5*
Borettslag og boligbyggelag	–	8	7	11	11	14	3*	6*
Kunst og kultur, korps og kor	9	11	11	13	15	12	–3*	2
Utdanning, opplæring og forskning	2	5	5	8	10	9	–1	4*
Religion og livssyn, inkludert Den norske Kirke	7	6	4	9	8	7	–1	1
Yrkes-, bransje- og fagforeninger	9	4	5	6	6	6	0	2*
Helse, pleie og redningsarbeid	3	8	4	7	6	5	–1	–2*
Sosiale tjenester og rusmiddelomsorg	6	4	4	6	6	4	–2*	0

FRIVILLIGHETENS ROLLER

OFFENTLIGE VERDIER

- Frivillig arbeid i Norge **på topp** i Europa
- 1 42 000 årsverk **frivillig arbeidsinnsats** (SSB 2020)
- **62% av befolkningen** over 15 år gjør frivillig arbeid
- **78 milliarder kroner** verdiskapning i 2018 (SSBs satelittregnskap, 2020)
- **Balanse** mot offentlig sektor
- Skoler i **demokrati**

PRIVATE VERDIER

- **Nettverk**
- **Mening**
- **Mestring**
- **cv**
- Personlige **relasjoner** til omsorgstrengende
- **Samfunnsdeltakelse**
- **Livskvalitet**